

پوښتنې

- ۱- د خدای په لاره کی هجرت کول څه شی دی ؟
- ۲- هجرت څه ته وایي ؟
- ۳- زمونږ پيغمبر له کوم ځای نه کوم ځای ته هجرت کړی وو ؟
- ۴- زمونږ پيغمبر د څه د پاره له مکې معظمې نه هجرت کړی وو ؟
- ۵- مونږ د چا د ظلم له لاسه هجرت کړی دی ؟
- ۶- مونږ د څه د پاره هجرت کړی دی ؟

جهاد

د خدای جل جلاله د دین د لوړ والی اوساتنې د پاره په
خان، مال، ژبه او قلم کونښن کولو ته جهاد وایي .
جهاد زموږ په دین کې یو لوړ عبادت دی . د خدای
درضا د پاز جهاد کول د پر ثواب لري . جهاد د دین د ساتنې
د پاره یوه ښه لاره ده . خدای پاک موږ مسلمانانو ته
د جهاد امر کړی دی . زموږ پیغمبر ﷺ د کفر د نوسره
جهاد کاوه او موږ به یې د جهاد لار ښوونه کړې ده . ځکه
نو جهاد په موږ مسلمانانو تر قیامت په پورې رض
دی . موږ هم باید د خپل دین د لوړ والی اوساتنې
په خاطر د دین د دښمنانو سره په سر او مال جهاد
وکړو او خپله پاکه اسلامي خاوره آزاد وسانو .
دهیواد، ملت او دین د دښمنان پرې ننوډ وچي
په دې پاکه اسلامي خاوره کې فساد وکړي . د اسلام

پاڪ سپيڙهي پيرغ په خيله اسلامي خاوره ڪنڀي لور
 وساتو اسلامي شريعت په هغه ڪي جاري ڪړو .
 لوی خدای ^{جل جلاله} دی په دی لاره ڪنډې موب ته بری
 راپه برخه کړي . (آمین)

- ۱- جهاد څه ته وايي ؟
  - ۲- جهاد زموږ په دين ګي څه ډول عبادت دی ؟
  - ۳- د دين د ساتنې د پاره کومه لاره غوره ده ؟
  - ۴- د جهاد کولو امر موږ ته ځا کړی دی ؟
  - ۵- موږ د کافرانو سره څرنگه جهاد وکړو ؟
- لاندې جملې پوره کړی :
 جهاد پر موږ ( ) دی .

اودس

کله چی یو مسلمان دلمانحه (اراده) وکړي نو لومړي باید له
خپل بدن څخه منکاره ناپاکي لری کړي او بیا به اودس وکړی.
حکمی اودس د لهاڅخه دا کولو د پاره شرط او فرض دی.

دله دی بشورنکی، شاگردانو ته د قترین د پاره دا داسه فضایل په ساده ژبه بیان کړي او وی دی
و پوهی چې دغه کار به دنیا کی د انسان د نظافت، صحت مندۍ او د خلق د علاقه مندی سبب گرځي
او په آخرت کې د جنت او د الله د نعمت مستحق. د یو آیت لکه: (إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُطَهِّرِينَ وَ
يُحِبُّ الْمُطَهِّرِينَ) او د یو ترغیبي حدیث مفهوم ورته وړای. لکه: (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا تَوَضَّأَ الْعَبْدُ، فَمَضْمَضَ خُرْجَتِ الْخَطَايَا مِنْ فَمِهِ، فَإِذَا اشْتَرَشَ
خُرْجَتِ الْخَطَايَا مِنْ أَنْفِهِ، فَإِذَا غَسَلَ وَجْهَهُ خُرْجَتِ الْخَطَايَا مِنْ وَجْهِهِ، حَتَّى يُخْرِجَ مِنْ
حُتِّ اشْفَارِ عَيْنَيْهِ، فَإِذَا غَسَلَ يَدَيْهِ خُرْجَتِ الْخَطَايَا مِنْ يَدَيْهِ حَتَّى يُخْرِجَ مِنْ حُتِّ أَظْفَارِ
يَدَيْهِ، فَإِذَا اشْفَعُ بِرَأْسِهِ خُرْجَتِ الْخَطَايَا مِنْ رَأْسِهِ حَتَّى يُخْرِجَ مِنْ أَذُنِهِ، فَإِذَا غَسَلَ رِجْلَيْهِ خُرْجَتِ
الْخَطَايَا مِنْ رِجْلَيْهِ حَتَّى يُخْرِجَ مِنْ حُتِّ أَظْفَارِ رِجْلَيْهِ ثُمَّ كَانَ مُشِيرًا إِلَى الْمَسْجِدِ وَصَلَاةً نَافِلَةً
(رواه مالک، والنسائي، وابن ماجه، والعالم ١٠٧٠)

۱۰. استنجاکول د ظاهري نجاست په لری کولو کېږي شامل دی.
محرم استاد به شاگردانو ته دا استنجاکول حکم او ترتیب په نظري توگه وپېی.

داوداسه ترتيب

۱. لومړی به داوداسه دپاره نيت وکړي .

« اودس کوم چې پاک شم اولموخ راته رواشي »

اوبيا په لاندی ترتيب سره اودس وکړي !

۲. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۛ به ووايي .

۳. دواړه لاسونه به ترموند وپورې درې حلې پرمينځي .

۴. مسواک يادشهادت گوته به په خوله کې ووهي ،

اوپه ښی لاس به درې کرته خولي ته اوږه واچوي او

غرغره به وکړي .

---

۱. محترم ښودنکی صاحب شاگردان ته دمسواک وهلو ثواب راکتوبيان کړي اوږه

پوهوي چې که مسواک نه وي . نو دشهادت گوته دې په خوله کې ووهي او هم

دی دشهادت گوته چې مسواکي گوته ورته هم ويلی شي وروپېژني .

۵. په ښي لاس به دري کړته په پوزه کېښي او به واچوي
 او په چپ لاس به پوزه موندل کړي او پاکه به يې پر مينځي
 ۶. درې حله به ټول مخ په دواړو لاسونو پر مينځي .
 «مخ د تندي د وينا نو د شنه کيدوله ځايه څخه تر
 زني لاندې او د يو غوږ د نرمي څخه د بل غوږ تر
 نرمي پورې دی .»

۷. که بزيړه گڼه وي نو خلال به يې وکړي او که تنگري وي
 نو کوښښ وکړي چې د وينا نو د بيخوته او به ورسيزي .
 ۸. بيا به دواړه لاسونه ، لومړی ښي لاس او بيا به کيڼ
 لاس د څنگلوسه پر مينځي .

۹. د لاسونو گوټي به خلال کړي ، که چيرې گوټه ، ښکري

اوکری پی په لاس وی، له خپلو ځایو څخه به یې بنکته

پورته وخنزوی تر څو تر یې لاندی ځایونه لاندې شي.

۱۰- بیا به دواړه لاسونه لاندې کړی او ټول سر به له و له تر آخره پوری مسح کړی

۱۱- بیا به په غټواو مسواکي گوتو د غوږ، نوځا هری او د ننه برخه مسح کړی.

۱۲- بیا به لاسونه لاندې کړی او د هر لاس د درې گوتو په شاء، په غاړه مسح کړی.

۱۳- بیا به دواړه پښې، لومړی پښی او بیا به کینه پښه د بښکرو
(جملکو) سره درې، درې کرته پر مخی او د پښو گوټی به ځلاک

نوټ:- ښوونکی صاحب به د زده کوونکو په وړاندې اودس وکړی.

۲- شاگردانو ته به د سر د مسحی طریقه عملاً وروښی.

۲- ښوونکی صاحب به د زده کوونکی ښای په ځای داوداسه په عملي طریقه باند

و پوهوی. ۳- ښوونکی صاحب به هر زده کوونکی باندی په جلا توگه اودس وکړی.

تر خورده کوونکی داودس کولو عملي طریقی سره په مینه توگه آشنای او شاگردان به

و پوهوی چې پلورس کښی، دایت شریف د لار ښوونی سره سم په ترتیب سره د مخ

لاسونه پر مخکل د سر مسح او پښی پر ټول، او هم پښی اندام لومړی کول، او په پړاندام

پسې د وچیدلو د مخه د بل اندام متصل (جوخت)، پر مخکل مست دی

پوښتنې

۱. داوداسه د پیل نه لومړی باید څه وشي
۲. داوداسه نیت څرنگه دی ؟
۳. د مخ پریمنځلو حدونه وینایاست ؟
۴. که د چاپه لاس کوټه بنګری یا ګری وي ، نو داوداسه په وخت کښی باید څه وکړي ؟
۵. په داوداسه کی د غړو د پریمنځلو ترتیب وینایاست .
۶. په داوداسه کښی کوم غړی مسح کړي ؟
۷. هغه اندامونه چی په داوداسه کی پریمنځل کړي وینایاست .
۸. کوم ځایونه په داوداسه کښی خلال کړي ؟

د ۱۶ مخ د پاورقی پرله پسې :

او همدارنگه داوداسه په پای کښی د لاندی دعا وویل مستحب دی او دیر
قواب لری !

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ .

لمونخ^{در}

لمونخ داسلام دونهه بڼه ، غوره عبادت او دمسلمان
او کافر دييلتون نښه ده .

په شپه او ورځ کښي پنځه وخته لمونخ فرض دی .

دلمانځه دا ډاکولو طريقه

وړوسته له هغې چې اودس بشپړ شي ، مخ په قبله به دريږي

او په زړه به خدای ته متوجه کيږي او دلمانځه نيت

به کوي او په لاندې ترتيب به لمونخ پيل کوي .

۱- دواړه لاسونه به غوږو ته پورته کوي چې د لاسونو غټي

گوټي يې د غوږو تر منځ ورسې . تکبير تحریمه

« اللَّهُ أَكْبَرُ » به ووايي .

۱. استاد دې د شاگردانو د تشويق دپاره دغه لاندې اياتونه او حديث په ساده ژبه بيان کړي .
[الف] إِنَّ الصَّلَاةَ فَتْنَةٌ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ [ب] قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ
په تکبير اړلی يا غريمه دی نږدې کونکی وپوهی او دهغه فضيلت بيان کړی .

۲- لاسونه به رابنکته کوي اود نامه لاندی به بنی لاس
 دکیڼ لاس دپاسه په داسې ډول چې د بنی لاس اوږدې
 کوټې دکیڼ لاس د هډوکي پر تخته راشي. خچاوغته
 گوته تري حلقه شي، بږدی او د ثاپه ویلویه پیل کوي.

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ بِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ ط

وروسته به : اَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط وايي .

۱۱- که لمونځ کړونکی ښځينه وي نو لاسونه په داسې حال کې چې بنی لاس په کیڼ لاس
 د پاسه وي، په سینه بږدی.

د ۱۸ مخ پوله یې پاورقي !
 رَج ۱ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ ذَكَرَ الصَّلَاةَ يَوْمًا فَقَالَ : مَنْ حَافِظٌ عَلَيْهَا
 كَانَتْ لَهُ مِرَّةٌ وَبَرَكَاتٌ وَجَاءَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ، وَمَنْ لَمْ يَحَافِظْ عَلَيْهَا لَمْ يَكُنْ لَهُ ثَوْرٌ وَلَا بَرَكَاتٌ وَلَا نَجَاةٌ
 وَكَانَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مَعَ الْمَرْذُوقِ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَابْنِ الْإِنِّ حَلَبَ . مده احمد والطرابی ولجنان
 ۲- محرم ښوونکی دې د هر وخت دلهاغته ښت شاتر د انونه وروښي .
 ۳- که لمونځ کړونکی ښځينه وي نو په تکیه غریبه کښی لاسونه دا وږ ودرېد او چټوی .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
محفوظات

أَمَنْتُ	بِاللَّهِ
وَمَلَائِكَتِهِ	وَكُتُبِهِ
وَرُسُلِهِ	وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

وَالْقَدَرِ خَيْرِهِ	وَشَرِّهِ
مِنَ اللَّهِ تَعَالَى	وَالْبَعْثِ
بَعْدَ الْمَوْتِ	

محترم استاد صاحب به و خیل لزوم دیدله فی دد بیاترله هفته وار ساعتی بخند بو
خند وخت د اَمَنْتُ بِاللَّهِ حفظته ورکری اوپه یاد و بری نره هکرونگوته وریاده کهری .

بیابہ د فاتحی دسورۃ پہ لوستلو شروع کوی .

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝ مَلِكِ یَوْمِ الدِّیْنِ ۝
اِیَّاكَ نَعْبُدُ وَ اِیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ ۝ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ ۝ صِرَاطَ
الَّذِیْنَ اَنْعَمْتَ عَلَیْهِمْ ۝ غَیْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَیْهِمْ وَلَا الضَّالِّیْنَ ۝

اوپہ پای کنبی آمین ، وایں لہ دی وروستہ بہ دقرآن کریم
کیم ترکم دری لنہ یا اوبز دایت او یا یوہ سورۃ ولوی . مثلاً د

اخلاص سورۃ :

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝ اللّٰهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ۝

یاد فلق سورۃ :- قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ وَ

مِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ۝ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّٰثِ فِي الْعُقَدِ ۝ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ

اِذَا حَسَدَ ۝

۲ - دامین معنی دادہ چی : خدایہ زمونہ دعا قبولہ کری .
۳ - دفرمن ملا نغمہ پہ دہیرا او غلہ ریم رکعت کنبی د فاتی غمضہ وروستہ کوم بل سورۃ یا ایلت لوستل
نشہ

۳- دسورق له لوستلو خفه وروسته به د (الله اکبر) په ویلو
 رکوع ته ځي او په دوام وړلا سو به د زرنگو سترګې کلکې نیسي
 سو او ملا به یو برابروي کم تر کمه دری ځلې تسبیح
 «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ» به وايي .

۴- بیا به درکوع نه د «سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ» په ویلو سر را پورته
 کوي او قومي ته به ځي . سم دريزي او «رَبَّنَا اِنَّكَ اَمَّحَدٌ» به وايي .
 ۵- بیا به د (الله اکبر) په ویلو سره سجده ته ځي اول به
 دواړه زنګونه بیا به لاسونه او بیا به د دواړو لاسونو ترمنځ
 پوزه او وچولی پر ځمکه بزدی . گیده به له ورنو نو او څنگلې
 به له اړخونو خفه پرته نیسي^۱ او د پښو پښې به پر ځمکه
 داسې ودروي چې دگوتو سر و نه قبلې ته مخامخ شي او
 کم تر کمه درې ځلې به (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) وايي .

۶- بیا به له سجده نه ، لومړی وچولی اقتدی ایا

۱- که چیرته لونغ کوونکی ښځینه وي نو گیده به له ورنو نوموه او څنگلې به له پښو نوموه
 پیوست وښلوي

پوزه او یا لاسونه او چتوی اود، اَللّهُ اَكْبَرُ، په ویلو سر
 به راپورته کړی او جلسې ته به راجي. په چپه پسې
 به کښني او بڼې پسې به دروي^۲ او یوه شپه به په جلسه
 کی آرام کوي.

۷- بیا به دوهمی سجده ته د، اَللّهُ اَكْبَرُ، په ویلو
 سره راجي او د اولی سجده په شان به د سجده تسبیح
 وایي.

۸- وروسته به د، اَللّهُ اَكْبَرُ، په ویلو سره له سجده
 نه سر راپورته کوي او د دوهم رکعت د پاره هم درېږي.
 دوهم رکعت :

۹- دوهم رکعت به په (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ) او
 اِنْحَمْدُ لِلّٰهِ شروع او د لومړی رکعت په شان یې ادا کوي.

۲- پیچینه لوبغ کوونکی به د پاره پښې ښې خوانه وپاسی او په چپه خوا به جوخته کښی.

۳- دغه له اولی سجده څخه وروسته نامستی ته جلسه وایي.

۱۰. کله چي بي د نوره رکعت د درهي سجدې
 خه د (الله اکبر) په ويلو سر راپورته کړ، د جلسې په
 شان به بني پښه نړوي او په چپ پښه به په (قعد)
 کښي او تشهد ولولي.

تشهد

الشَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ
 اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا عَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

۱۱. که چي لمونځ دوه رکعتي وي لکه د سهار لمونځ،
 نو د تشهد نه وروسته به درود لولي.

درود

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى
 آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

۱. که لمونځ کوونکي د پنځه وي نورو وارو پښي به بني خواته داسي اړه کښي خواجه کښي
 داسي کښي استلقه، نور له زيل کړي.

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ
إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

او وړپسي به دعا وړولي .

دُعاء

اللَّهُمَّ رَبَّنَا اتِّفِئِ الدُّبَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

۱۲- بیا به له دعا خڅه وروسته د السَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ
په ویلو سره لومړی نبی خواته او بیا کښې خواته مخ اړوی
او السَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ ا به تکرار وړي . او که
چیرې لمونځ له دوه رکعتونه زيات وي ، نو د تشهد نه وروسته
به د « اللَّهُ أَكْبَرُ » په ویلو سره قیام ته یا خیري ، او پاتې
رکعتونه به د دوهم رکعت په شان اداء کوي او بیا به وروستی
قعدې ته ځي . تشهد ، درود او دعا به لولي او د سلام
په گرزولو به لمونځ پای ته رسوي .

محترم استاد به شاگردان پوره وي چې په غیر فرضي لمونځ کې پاتې رکعتونه د دوهم رکعت په شان واکړي .
اوپه فرضي لمونځ کې پاتې رکعتونه تش دی یعنې یوازې فاتحه به لولي او بل سره به ورسره نه لولي پاتې په ۲۱ ځلې

پوښتنې

- ۱- لموځ د اسلام خوومه بناء ده ؟
- ۲- د مسلمان او کافر ، فرق په څه شې کېږي ؟
- ۳- په تکبير تخريمه کېنې نارينه لاسونه کوم ځای ته اوچتوي ؟
- ۴- په تکبير تخريمه کې ښځه ، تر کومه ځايه لاسونه پورته کوي ؟
- ۵- نارينه به د تکبير تخريمه نه وروسته لاسونه په کوم ځای او څرنگه ږدي ؟
- ۶- ښځه له تکبير تخريمه نه وروسته لاسونه په کوم ځای او څرنگه ږدي ؟
- ۷- ټنډه په کوم وخت کېنې ويل کېږي ؟

- ۸- قومہ خہ تہ وایي ؟
- ۹- جلسہ خہ تہ وایي ؟
- ۱۰- پښه دوهم رکت کې د فاتحې د سورة نه مخکې خه ويل کيږي ؟

د ۲۲ مخ د پارقي پرله پسې :
 محترم ښوونکي دی زده کړونکي وپوهوي چې د فرضي لماغځه نه وروسته
 دې دعا دعا ولوستل شي :

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ بَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ
 يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ (رواه مسلم)

اوهم به زده کړونکي پوه کړي چې د دعاء په وخت کې دواړه لاسونه د
 اوږو په برابرۍ د لپې په شکل اوچت نیول اوله دعاء نه وروسته په
 مخ را ښکل مسنونه طریقه ده .

دلماڻھ وختونہ

پرہر مسلمان پہ شپہ اوور ڇ کنبی پنھ
وختہ لمونڇ فرض عین دی چہ پہ لاندی
دول بیانیری :

۱۔ سہار

۲۔ ماسپتین

۳۔ مازدیگر

۴۔ مابنام

۵۔ ماخستن

دلها نځه وختونه

۱. د سبا دلها نځه وخت:

د صبح صادق سپېده داغ د ختومره
سم شروع کيږي او دل تر ختومره دوام لري.

۲. د ما سپېښن دلها نځه وخت

دل له نړۍ نه وروسته د اصلي سيوري نه
پرته د هر شي د سيوري تر دوه چنده (دوه برابره)
کيدو پورې دوام لري.

۱۰. ښوونکی صاحب دې د صبح صادق کاذب په باره کښې شاگردان ته
معلومات ورکړي.

۱۱. کله چې لمر د آسمان له نيمايي نه د غروب لمر پيواته، خواته ورواړي دغه وخت ته نړوال
وبل کيږي.

۱۲. کله چې لمر د آسمان په نيمايي کې وي. په دې وخت کې هر شي لږ شان سيوري
لري چې همدغه لږ سيوري ته اصلي سيوري وايي.

۳ - دماز دیگر دلهانجه وخت

دهرشي داصلي سيوري نه پرته د سيوري
له دوه چنده (دوه برابره) كيدو څخه شروع اود
هر تر پړيو تلو سيوري دوام لري .

۴ - دما بڼام دلهانجه وخت

دلهر پړيو تلو څخه شروع اود شفق تر ور كيدو
پوري دوام كوي .

---

۱۱. شفق هغه سپين والي دی چه دلهر پړيو تلونه وروسته د آسمان په خنډه
كښي د غروب لمر پړيانه، وځوانه بڼه لري .

الله جلالة

الله یودی .

شریک اوساری نه لری . هجانه احتیاج
نه دی . بنه اوبد قول دالله جلالة له لوری تا کل
شویدی .

که الله جلالة ونه غواری ، هغه کارنه کیری .
مونږ قول دالله جلالة بندگان یوهغه زمونږ مولی
او واکدار دی .

مونږ دیوالله جلالة عبادت کوو ، بی له الله
خخه هیڅوک د عبادت ورپه دی .

۵- دما خستن دلهانجه وخت

د شفق له ورکیدو څخه شروع او د سبا خستلو
پوری دوام کوي .

پوښتنی

۱- په هر مسلمان باندې په شپه او ورځ کښی څو
وخته لمونځ فرض دی ؟

۲- د سمهار د لمانجه وخت وښایاست . ست

۳- د ماسپښین د لمانجه اول او آخري وخت وښایا .

۴- د مازدیگر د لمانجه آخري وخت کوم دی ؟

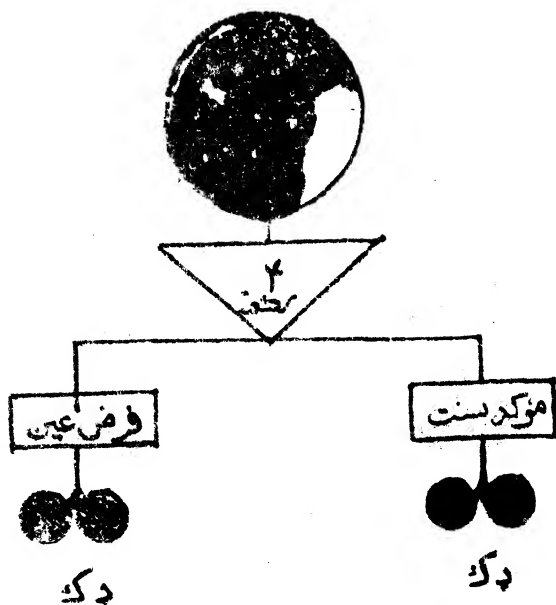
۵- د ماښام د لمانجه وخت کله شروع او کله پای

ته رسیږي ؟

۶- د ما خستن د لمانجه لومړی وخت وښایاست .

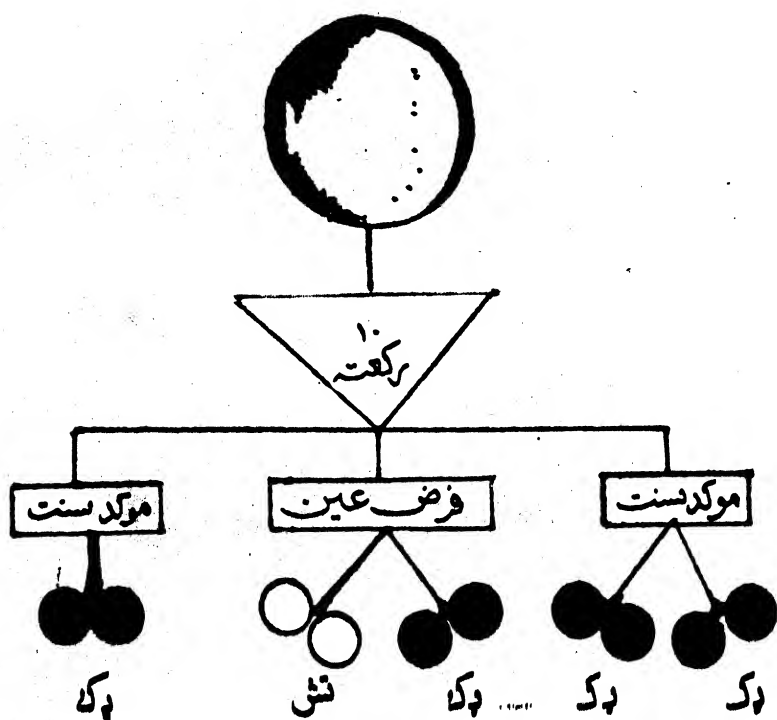
دلہانچہ درکعتونوشمیر

- ۱۔ دسہارلموئخ خلوربرکعتہ دی .
- دوہ لومری رکعتونہ سنت ، اودوہ وروستی
رکعتونہ فرض دی .

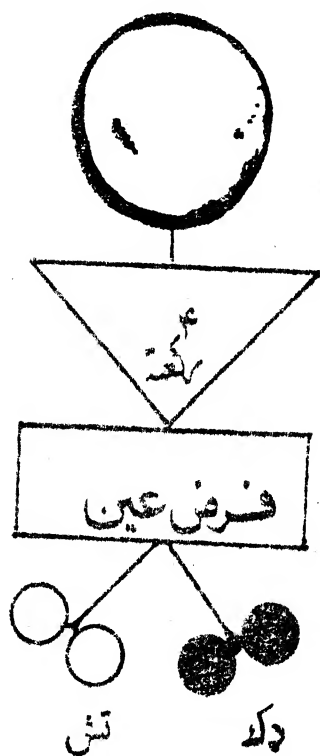

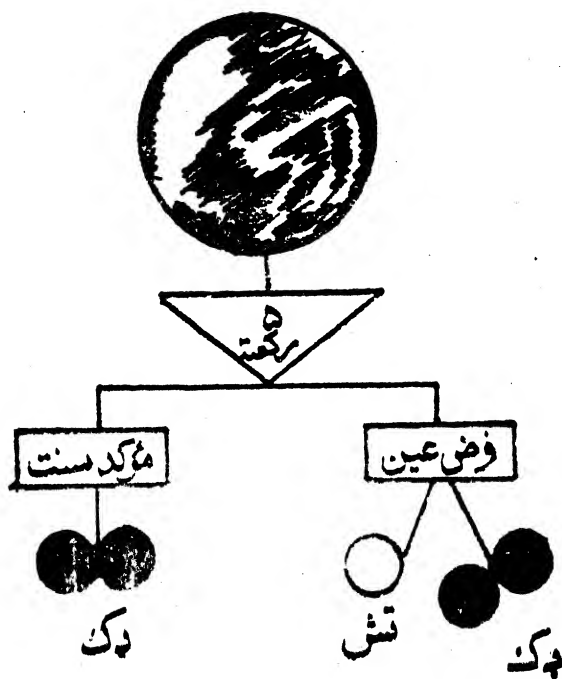
۲۔ دماسپین لمونخ لس رکعتہ دی ۔
 لومری خلور رکعتہ سنت ، بیا خلور رکعتہ فرض
 اوورپسی دودہ رکعتہ سنت دی ۔

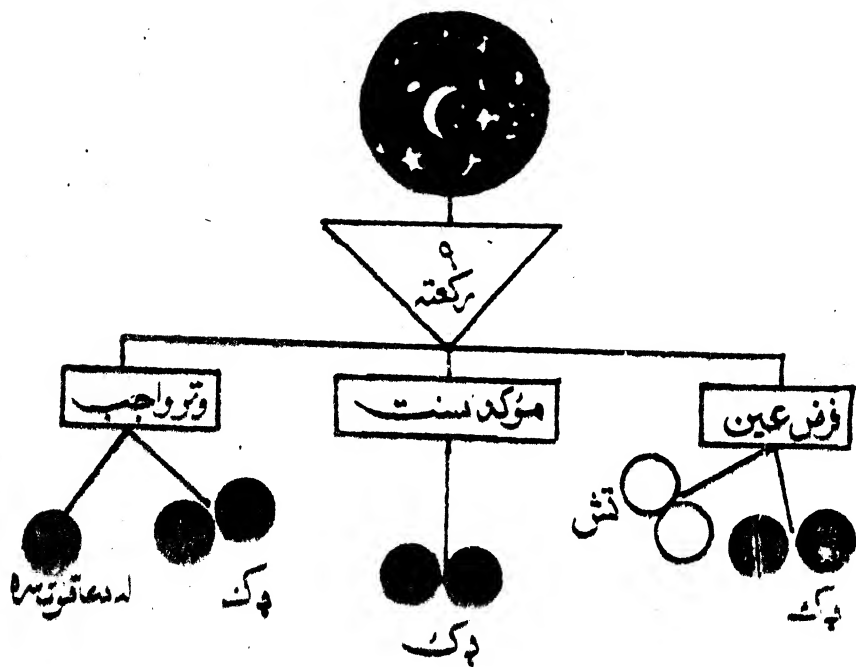
۳. دماز دیگر لمونځ څلور رکعتہ دی .
 ټول (څلور وارې) فرض دي .

۴ دما بنام لمونخ پنخه رکعتہ دی :
 لومہری دری رکعتہ فرض ، اوورپہی دوہ رکعتہ
 سنت دی .

۵- دماخستن لمونځ نهه رکعته دی :
 لومړی څلور رکعته فرض بیا دوه رکعته سنت
 او ورپسې درې رکعتونه وټرو واجب دي .

۱- محترم بنورنگي دی زنده کړونکونه د وټرو واجب ترتیب او د دعا قوت د لوستلو ځای
 عملاً ورسېږي .

۲- په چارواکو کې به ورته د لمانځه د وختونو او رکعتونو په باره ګڼې مفصل معلومات
 ورکړي او زنده کونکي به ښه وپوهي .

پوښتنې

۱- د سهار لمونځ خورکته فرض او څو رکعته سنت دی؟

۲- د ما سپین لمونځ خورکته فرض او څو رکعته

سنت دی؟

۳- د ما زدیګر لمونځ خورکته دی؟

۴- د ما بنام د لمانځه درکعتونو شمیر په جلا جلا

ډول وویاست.

۵- د ما خستن د لمانځه د فرضو او سنتو رکعتونو

شمیر وښایاست.

۶- وټروا چې څو رکعته دی او دعاء قنوت

په کومه برخه کې لوستل کېږي؟

محقر ښوونکی به زده کوونکو ته د یوه یوه لمانځه د چارټ ترسیم کولنی وظيفه ورکړی.

د جماعت لمونځ

د جماعت لمونځ موکدښت دي .

او په جماعت سره لمونځ کول په یوازې لمونځ کولو
باندې نرمونږ د پیغمبر^ﷺ ویناله مخې او ویشته درجې
فضیلت لري .

د جماعت لمونځ د مسلمانانو ترمنځ ، مینه ، محبت
او اتفاق زریا قوي .

د جماعت د لمانځه په کولو سره مسلمانان یو د بل له
حاله څخه خبریږي ، او یو د بل سره مرسته کوي .
نوموړته لازمه ده چې تروسه ورسه کوښښ
وکړو چې د جماعت لمانځه ته ځان ورسوو .

مخترع اسناد دې شاگردانوته سنت شرح کړي او د موکدښت په معنی دې هم
پوهوي .

دجماعت دلمانځه داء کولو ترتیب

کله چې دلمانځه وخت داخل شو، اذان کېږي،
خو مسلمانان خبر شي او دجماعت دلمانځه داء
کولو دپاره مسجد ته راشي، کله چې مسجد ته
راغلل، اقامت وبل کېږي.

پدې وخت کېږي دې لمونځ کړونکي په برابر و صفونو
کښي اوږه په اوږه ودریږي.
واړه هلکان به د لویانو په صف کېږي نه درېږي
په آخر کېږي درېږي.

امام به په زور ^{الله اکبر} وايي او مقتديان به
بي ورو وايي، او بيا به امام او مقتديان دواړه
سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ تر آخره پوری د حان سره ورو
وايي. وروسته به امام قرائت وايي او

به چپ وي . که امام قرائت په جهرو ويلو نو
 مقتديان به ورته بڼه غورښي او کله چې امام
 وَلَا الضَّالِّينَ وایه نو امام او مقتديان به ورو (آمین)
 وایي . له قرائت څخه وروسته امام په زړه ^{کبر} الله
 وایي او رکوع ته ښکته کېږي . مقتدي به هم
 په ورو الله اکبر وایي او رکوع ته به ځي .
 او په رکوع کېږي به امام او مقتديان درې ځله
 سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وایي .

کله چې امام له رکوع څخه راپورته کېږي په
 جهر سره سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ وایي . ورپسې به
 مقتديان د رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ په ورو ويلو سره له

۱- محترم ښوونکی دی شاکر لارڼه . دا د ان اقامت په باره کښی معلومات ورکړی .

۲- محترم ښوونکی دی د جهاعت د لماغې نیت او د جهرا وڅښه لماغې اوقاف زده کړونکو

پوښتنې

- ۱- داجهان حامد اکړی دی ؟
  - ۲- هرچاته څوک روزي ورکوي ؟
  - ۳- ښه او بد د چاله لوری ټاکل شویدی ؟
  - ۴- د عبادت ورڅوک دی ؟
-

لاندې جملې پوره کړئ

- ۵- موزن ټول در ، بندگان یو .
- ۶- الله ، دی .

سركوع نه پورته كيږي .

كله چې امام په زوره الله اكبر ووايه او سجدي
ته ولايي ، مقتدي به هم د الله اكبر په ورو ويلو
په امام پسي سجدې ته ځي او سجدې كښي
به درې حلي سبحان ربّي الاعلى وايي او په همدې
ډول دامام په متابعت دوه سجدې به پوره
كوي .

دوهم ركعت به هم دلومړي ركعت په شان د
امام سره اداء كوي . او په اوله قعه كښي دې
التحيات لله تر عبده ورسوله پورې ووايي .

كه لمونځ دوه ركعتي نود رود شريف او د عادي
هم ولوي ، او دامام په متابعت دې سلام وگرزي
او كه لمونځ څلور ركعتي يا درې ركعتي وي نود

عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ لَهُ وَيَلُو وَرُوسْتَهُ دِي دَامَام پِه مَتَابَعَت
 پاڅي او پاتې رکعتونه دې اداء وپه آخره قعدة
 کښې دې د تشهد، درود او دعاه وپلونه وروسته
 دامام په پيروي بني او کيڼ خواته سلام وگرزوي
 امام سلام په لورې وانزاو مقتديان يې په ورويايي.

پوښتنې

- ۱- لمونځ کول په جماعت سره فضيلت لري او که يوازې؟
- ۲- د جماعت لمونځ څه کته لري؟
- ۳- کله چې اقامت ويل شروع شي نو لمونځ کوونکي دى څه

وکړي؟

- ۴- کله چې امام قرائت په جهل لولى، مقتديان څه کوي؟
- ۵- (آمين) څه وخت او څه رنگ ويل کيږي؟
- ۶- درود او دعا په کومه قعدة کښې لوستل کيږي؟

دگاوندی حق

هر هغه څوك چې زموږ په خوا كېنې اوسېږي
هغه زموږ دگاوندی دی .

زموږ دپاك دين له مخې گاونډی دیر حقونه لري .
زموږ پيغمبر ﷺ دگاوندی انوسره دیر زيات
احسان كاوه او مسلمانانو ته به يې نصيحت كاوه چې :
د خپلو گاونډيانوسره نيكی كوی او ضرر ورته مه رسوی
زموږ پيغمبر ﷺ دگاوندی په حق كېنې
مورته داسې ښودنه كړيده چې : په طعام كېنې دگاوندې
برخه مه هيروی ، ان تردې چې فرمايلي دي : په
اينگړي كتغ، كېنې دگاوندی له پاره يو څه
اوبه زياتې واچوی .

دمشرانو حقوق

خرنگه چي مشران په کشرانو باندی شفقت او مهرباني
کوي نو کشرانو ته هم پکار دي چي دمشرانو
زيات عزت او احترام وساتي . ځکه چي زموږ
په ^{مسلم} الله عليه و آله فرمايلي دي :

چا چي زموږ پر کشرانو مهرباني ونه کړه او زموږ
دمشرانو قدر يې ونه کړهغه زموږ له ډلي څخه نه
دی .

کله چي مشران خبرې کوي ، کشران ، به په ډیر
ادب کښي او خبرو ته به يې غوږ نيسي .
او که کشران دمشرانو په مخ کښي خبرې کول وغواړي
نو په کار ده چي اجازه ترې واخلي او په ډیر ادب
سره وغږيږي ، او په نیکو او روا کارونو کې به يې امر

په بڼه ډول سرته رسوي .

پوښتني

- ۱- ګاونډي چاته ويل کيږي ؟
- ۲- نرمونږ پيغمبر ﷺ مسلمانانو ته د ګاونډي يا نوپه هکله څه نصيحت کاوه ؟
- ۳- کشرانو د مشرانو سره او مشرانو له د کشرانو سره څه کول په کار دي ؟
- ۴- نرمونږ پيغمبر ﷺ کشرانو ته د مشرانو په هکله څنگه ښودنه کړېده ؟

د مسجد آداب

مسجد د مسلمانانو د عبادت ځای دی .

د مسجد احترام او پاک ساتل د هر مسلمان دیني
وظيفه ده .

کله چې مسجد ته ننوړو ، ښي پښه به لومړۍ کوو
او دا دعاء به وایو :

بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ ،

په مسجد کېښي له موح ، تلاوت ، د خدای جلّالہ ذکر
او اسلامي سبقونه لوستل عبادت دی . او
نوري عبت او بې فايدي خبرې يا کارونه په کېښي
روانه دي .

مسجد ته به نجس يا بد بويه شيان د ځان
څخه

سرد نه ورو .

کله چې مسجد ته د ورقللونیت ولرونه داوې هوکې ،
ملی ، اوم پیا نراو یا بد بویه شي له خور پر شخه به خان
ساتو .

په مسجد کې لاری توکول ، پوزه سوډول ، دکاغذ ونو
اونور شيانو توخي غور زول ، لوبې کول او چغې وهل
ښه کار نه دی .

کله چې له مسجد شخه وځو ، چه پښه به لومړی کوو
اودا دعاء به وایو :

بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ

ARIC
B
6.421
SCA
9002
V.7

نشر وونکې اداره:

تمويل وونکې: شويون
او داروپا گډ بازار (EC)

د چاپ کال: ۱۳۷۸ ه.ش

د چاپ شمير: ۲۱۱۰۰

چاپ وونکې: د اکبر (ACBAR) چاپخانه.

پوښتنې

- ۱- مسجد کوم ځای ته ویلای شي ؟
- ۲- مسجد ته دننوتلویږه وخت کښې کومه پښه لومړۍ کور ؟
- ۳- مسجد ته دننوتلویږه وخت کښې کومه دعا ویل کیږي ؟
- ۴- په مسجد کښې کوم کارونه کول عبادت دی ؟
- ۵- کوم کارونه کول په مسجد کښې ښه نه دي ؟
- ۶- د مسجد خڅه چې وڅو کومه پښه لومړۍ باسو ؟
- ۷- د مسجد خڅه د وقلود عا کومه ده ؟

وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقَةٍ مُحَمَّدٍ
وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ اَجْمَعِيْنَ
بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ

رسول

رسول اويغبر هغه ذات ته ويل کيږي چي
د خدای له خوا د بندگانو د لارښوونې د پاره استول
شوی وي .

د پيغمبرانو شمير زيات وکم (يولک خاور وښت زړه)
دی ، موږ پر ټولو د پيغمبرانو ايمان او باور لرو .
زموږ د پيغمبر نوم حضرت محمد ﷺ دی .

د پلار نوم يې عبدالله او د نیکه نوم يې عبدالمطلب وو .
مور يې نبي آمنه نومیده . په قوم عرب او په قبيله قریش
وو . د هکې مغلطې په بنا رکبې د بني هاشمو په درنې
کورنۍ کې زيږيدلی دی . حضرت محمد ﷺ د خدای
غوره بنده او وروستنی پيغمبر دی .

موږ دده امتيان يو او په پيغمبري يې ايمان او باور لرو .

پوښتنی

- ۱- زموږ د پيغمبر صلی الله علیه و سلم نوم څه دی ؟
- ۲- زموږ د پيغمبر صلی الله علیه و سلم د پلار نوم وښی .
- ۳- محمد صلی الله علیه و سلم قوم او قبيله څوک وو ؟
- ۴- حضرت محمد صلی الله علیه و سلم چیرته زیږیدلی دی ؟
- ۵- هغه پيغمبر چې تر ټولو وروستی دی وښی

لاذی تش ځایونه په مناسبو کلمو ډک کړي .

- ۶- پيغمبران زیات وکم ، دي .
- ۷- د حضرت محمد صلی الله علیه و سلم مور ، نومیده .

قرآن شریف

قرآن شریف د خدای جلّ کتاب دی .
د خدای جلّ له خواد حضرت جبرئیل علیه السلام په
واسطه پر حضرت محمد صلی الله علیه و آله نازل شوی دی .
حضرت محمد صلی الله علیه و آله پوره امانت داری سره موږ
ته را رسولی دی . په دی کتاب کښی بندګانو ته د
دنیا او آخرت د نیکبختیو ټولې لارې ښودلې شوی
دی . موږ په قرآن کریم پوره ایمان لرو .

لازمه یادونه : د عقایدو په برخه کی د ښوونکي اساسی دنده داده
چې د درسونو مطلب او مفهوم په بشپړه توګه زده کړونکو ته ور
زده کړی .

پوښتنی

۱- قرآن کریم د خدای ^{جبر جلاله} له خوا په چا نازل شوے دی ؟

۲- قرآن کریم د چا له خوا په حضرت محمد صلی الله علیه وسلم نازل شوی دی ؟

۳- قرآن کریم د چا په واسطه په حضرت محمد (ص) نازل شوی دی ؟

هجرت

د خدای جلّالہ پە لارە کښې هجرت کول عبادت
دی . د خدای د رضا د پاره وطن پرلینودلوت
هجرت وایي .

کافرانو زموږ پر پيغمبر ﷺ ظلم او زياتي کاوه او په مکه
معظمه کښې یې د دین خپرولوت نه پرلینود ، نو ځکه
یې خلکو ته د دین در رسولود پاره دخپلو اصحابو
سره د خدای جلّالہ پە امر له مکې معظمې څخه مدینې
منورې ته هجرت وکړ . همداسې کوم وخت چی

د بنیمنانو زموږ په هیواد کې خپل مزدوران تربیه کړل
دوی د مسلمانانو د کمزورتیا د پاره هلې ځلې شروع کړې .
مسلمانانو ته یې رنگارنگ تکلیفونه ورسول . که چی قدرت
ته ورسیدل زموږ ډیر دیني عالمان او په دین مین وروڼه یې

شهیدان کرل اومو بر پی زمو بر پی خوبه ددین
پیروی او خیر و لوطه نه پر نیود و نو مو بر دظلم
له لاسه دخیل دین دساتنی اود خیل اسلامی هیواد
نه ددشمنانود بیرته شرلو اود هغوی دکلکو ملاترو
دور کولو په نیت هجرت وکړ. او په آخر کې مود
الله په مرسته دخپلو وینو په قیمت خیل اسلامی
هواد ددشمنانواود هغوی دمزدورانود تسلط
خه آزاد کړ.

د افغانستان اسلامي دولت
د ښوونې او روزنې وزارت
د تاليف او ترجمې رياست

دیني ښوونه او روزنه

د دوهم ټولګي لپاره

ليکونکي: مولوی دوست محمد «فیضي» او مولوی غلام عیسیٰ

د افغانستان اسلامي دولت
د ښوونې او روزنې وزارت
د تاليف او ترجمې رياست

دیني ښوونه او روزنه

د دوهم ټولګي لپاره

ليکونکي: مولوی دوست محمد « فیضی » او مولوی غلام عیسی
بیا کتونکی: ټاکل شوی هیئت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د ښوونکي لپاره لارښود

- ۱- ښوونکي بايد ټولگي ته له ننوتو مخکې درسي پلان ولري.
- ۲- درسي پلان بايد د درسي ساعت مطابق جوړشي.
- ۳- ښوونکي بايد په ټاکلي وخت ټولگي ته داخل شي.
- ۴- ښوونکي بايد له پاکو جامو سره ټولگي ته ننوځي.
- ۵- ښوونکي بايد ټولگي ته د ننوتو په وخت کې سلام واچوي.
- ۶- ښوونکي بايد د نوي درس په پيل کې بسم الله الرحمن الرحيم ووايي.
- ۷- د (اعلموا الناس على قدر عقولهم) مقولې په نظر کې نيولو سره ښوونکي بايد د زده کوونکو له سويې سره سم درس ورکړي.
- ۸- ښوونکي بايد د درس لپاره ښه فضا برابره کړي.
- ۹- ښوونکي بايد د درس د اغيزمنتوب په منظور په تدريس کې له ډول ډول روشونو څخه کار واخلي.
- ۱۰- ښوونکي بايد خپل ځان د يو همکار په توگه زده کوونکو ته ور پيژني.
- ۱۱- ښوونکي بايد د زده کوونکو کورنۍ کار وگوري او اصلاح يې کړي و هغوی دې خپلو غلطيو ته متوجه کړي.
- ۱۲- ښوونکي بايد د زده کوونکو حاضري واخلي.
- ۱۳- ښوونکي بايد د تدريس په وخت کې خپل زده کوونکي ارزيايي کړي.

۱۴- ښوونکي ته لازمه ده چې د زده کوونکو په منح کې دښه نیت او وړوولمه فضا رامنځته کړي.

۱۵- ښوونکي دی د درس د اغیزمنتوب په خاطر خپل زده کوونکي وپیژني.

۱۶- ښوونکي باید خپلو زده کوونکو ته په تدریس کې برخه ورکړي.

۱۷- ښوونکي دی د درس په جریان او د درس په پای کې زده کوونکو ته د پوښتنو کولو حق ورکړي.

۱۸- ښوونکي دی زده کوونکو ته کورنۍ وظیفه ورکړي او د زده کوونکو کورنۍ وظیفې دې ملاحظه او اصلاح کړي.

۱۹- ښوونکي دی په تدریس کې له محیطي، ساده او ارزانو مواد وڅخه د جمعې، تفریق، ضرب او تقسیم په عملیو کې کټه واخلي او همدارنګه ښوونکي دی په درس کې له چارټونو، نقشو، پوسترونو او د سمې او بصري له نورو موادو څخه کار واخلي.

۲۰- ښوونکي دی په داسې ډول د زده کوونکو پوښتنو ته ځواب ووايي چې په راتلونکي کې د دوی د پوښتنو کولو لاسوند کمزوري نشي.

۲۱- ښوونکي دی زده کوونکي و پوهوي چې ددې کتاب تمرینونه خپلو کتابچو ته نقل او هلته دې حل کړي.